

Polismyndighetens tillsynsplan 2026

Beteckning **PM 2026:01**

Saknr 128

Datum 2026-01-23

Informationsklass Öppen

Beslutsdatum	2026-01-23
Diarienummer	A666.346/2025
Avser område/ämne	Polismyndighetens tillsynsplan 2026
Riktat sig till	Hela Polismyndigheten
Beslutsfattare	Petra Lundh, rikspolischef
Ansvarig organisatorisk enhet	Rikspolischefens kansli, tillsyn
Gäller från och med	2026-01-23
Giltighetstid	2026-12-31
Ersätter dokument som upphävs	

Innehåll

Tillsynsplanen 2026	4
1 Nyttillkomna tillsynsärenden.....	5
1.1 Kroppsvisitation och husrannsakan i brottsförebyggande syfte	5
1.2 Dödsfallsutredningar.....	5
2 Pågående och sedan tidigare planerade tillsynsärenden.....	7
2.1 Barnfridsbrotten.....	7
2.2 Ledning och kontroll av ordningsvakter.....	7
2.3 Säkerhetszoner	8
2.4 Inre utlänningskontroller	9
2.5 Tillämpningen av självständigt förverkande.....	9
2.6 Utredningar mot barn under 15 år som misstänks för brott.....	10
2.7 Polismyndighetens arbete mot internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn.....	10
3 Tillsynsärenden för att förebygga vissa skador och dödsfall	11

Tillsynsplanen 2026

Polismyndighetens organisatoriska enhet för tillsyn av myndighetens verksamhet verkar självständigt och oberoende, med rikspolischefen som direkt ansvarig.¹

Tyngdpunkten i den interna tillsynen är att granska verksamheten ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Tillsynsverksamheten som ska vara välplanerad, metodisk och framåtsyftande kan riktas mot all verksamhet som Polismyndigheten bedriver. Den följer myndighetens riktlinjer för tillsynsverksamheten och bedrivs i huvudsak genom inspektioner i den verksamhet som granskas. Tillsyn kan också ske genom utredningar eller andra undersökningar.²

Inför varje verksamhetsår tas en tillsynsplan fram. Av planen framgår inriktningen av tillsynsverksamheten det kommande året genom beskrivningar av planerade och ännu ej avslutade tillsynsärenden. Beskrivningarna utgör grunden för respektive tillsynsärende. Den beslutade tillsynsplanen ska följas, men vid behov ska den kunna revideras för att tillsynen över året ska vara relevant och kunna anpassas till oväntade förändringar.

Tillsynsverksamheten omfattar även granskningar av inträffade händelser och genomförs då som händelsestyrda tillsynsärenden efter direktiv från rikspolischefen. Ett visst utrymme finns därför i tillsynsplanen för nytillkomna händelsestyrda tillsynsärenden.

Inom ett antal år kan ett genomfört tillsynsärende följas upp genom en uppföljande inspektion. Utgångspunkten för en uppföljande inspektion är att undersöka i vilken utsträckning verksamheten har förbättrats och utvecklats genom de åtgärder som har vidtagits inom Polismyndigheten med anledning av lämnade rekommendationer.

¹ Polismyndighetens arbetsordning (PM 2025:11).

² Polismyndighetens riktlinjer för tillsynsenhetens verksamhet (PM 2019:33).

1 Nytillkomna tillsynsärenden

I detta avsnitt redovisas nytillkomna tillsynsärenden. Tillsynsärendenas inriktning är främst att granska verksamheten ur ett rättssäkerhetsperspektiv med målsättningen att bidra till Polismyndighetens utvecklingsarbete och ett ökat kunskapsläge. Syftet med en genomförd tillsyn är att främja enhetlighet i polisverksamheten och en ändamålsenlig rättstillämpning i hela landet.

Eftersom polisverksamheten ska bedrivas effektivt och samtidigt uppfylla kraven på den enskildes rättssäkerhet kan tillsynsärendena även inriktas på omständigheter som kan hänföras till organisatoriska lösningar och bemanning samt frågor som rör ledning och styrning.

1.1 Kroppsvisitation och husrannsakan i brottsförebyggande syfte

Förutsättningarna för tvångsmedelsanvändning omgärdas av de grundläggande fri- och rättigheterna som varje medborgare har tillförsäkrats genom regeringsformen och Europakonventionen. En polisman får enligt bestämmelser i polislagen (1984:387) under vissa omständigheter genomföra kroppsvisitation eller husrannsakan i brottsförebyggande syfte för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa.³ Åtgärderna förutsätter att det eftersökta föremålet kan förverkas enligt 36 kap. 12 § brottsbalken.

Syftet med tillsynsärendet, som ska genomföras som en inspektion, är att granska hur tvångsmedelsanvändningen enligt bestämmelserna i polislagen tillämpas inom Polismyndigheten. Inriktningen är att granska de omständigheter som läggs till grund för åtgärderna och i vilken utsträckning som bedömningar görs utifrån förverkandebestämmelserna. Eftersom kravet på dokumentation av polisingripande har betydelse ur rättssäkerhetssynpunkt ska dokumentationen av genomförda åtgärder granskas. Under tillsynsärendet bör särskild uppmärksamhet fästas vid tolkningssvårigheter av bestämmelserna samt eventuella behov av förbättrad vägledning för att genomföra kroppsvisitation eller husrannsakan i brottsförebyggande syfte.

1.2 Dödsfallsutredningar

Om en avliden person påträffas får Polismyndigheten besluta om en rättsmedicinsk undersökning. Det får bland annat ske om den rättsmedicinska undersökningen kan antas vara av betydelse för utredning av ett dödsfall och att omständigheterna är sådana att det inte skäligen kan bortses från att dödsfallet har samband med ett brott.

³ 19 § andra stycket 1 samt 20 a och 20 b §§ polislagen (1984:387).

Tillsynsärendet avser en granskning av de rutiner som tillämpas när en person påträffas död samt i vilken utsträckning som dödsfallsutredningar inleds och rättsmedicinska undersökningar övervägs. Förmågan att upptäcka dödsfall med manipulerade omständigheter ska undersökas. Därutöver ska de samverkansformer som Polismyndigheten har med myndigheter samt hälso- och sjukvården undersökas. Omständigheter som kan hänföras till organisatoriska lösningar och bemanning samt frågor som rör ledning och styrning ska beaktas.

2 Pågående och sedan tidigare planerade tillsynsärenden

I detta avsnitt redovisas pågående och ännu ej avslutade tillsynsärenden samt de tillsynsärenden som är planerade men som ännu inte har påbörjats.

2.1 Barnfridsbrotten

Det finns en ökad risk för barn som har bevittnat brott att drabbas av fysisk och psykisk ohälsa. Studier har visat att barn som upplevt våld mellan sina föräldrar eller mot sina syskon löper en ökad och långsiktig risk för att själva uppleva våld eller utsätta andra för våld som vuxen. Sedan den 1 juli 2021 är det straffbart att utsätta barn för att bevittna vissa brottsliga gärningar i nära relation då de anses kunna skada ett barns tillit och trygghet i relation till gärningsperson eller offer. Av 4 kap. 3 § brottsbalken framgår gärningar som kan vara särskilt skadliga för ett barn att bevittna.

Tillsynsärendet avser en granskning av förmågan inom Polismyndigheten att uppmärksamma och bedöma misstänkta barnfridsbrott initialt vid anmälningsupptagning och i fortsatt utredning. Vidare ska hanteringen av barnförhör i samband med misstänkta barnfridsbrott granskas. De åtgärder och fattade beslut under brottsutredningen som rör barn ska undersökas utifrån hur grundprincipen om barnets bästa enligt barnkonventionen säkerställs i utredningsarbetet.

Ärendet är påbörjat.

2.2 Ledning och kontroll av ordningsvakter

Ordningsvakter får användas för att medverka till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller främja trygghet. Polismyndigheten ansvarar för utbildning, förordnanden och tillsyn över ordningsvakter. En ordningsvakt står under myndighetens ledning och är skyldig att följa en anvisning som en polisman meddelar i tjänsten samt att underrätta myndigheten om förhållanden som rör verksamheten. Myndigheten ska löpande pröva en ordningsvaks lämplighet för uppdraget genom inre och yttre tillsyn.

Syftet med tillsynsärendet, som ska genomföras som en inspektion, är att granska hur Polismyndigheten säkerställer en rättssäker och enhetlig tillämpning av bestämmelserna som avser myndighetens ledning och kontroll av ordningsvakter. Tillsynsärendets inriktning är att undersöka myndighetens tillståndsprövning och under vilka omständigheter som beslut om tillstånd återkallas. Tillämpningen av reglerna som innebär att en ordningsvakt står under myndighetens ledning med skyldighet att följa anvisningar av en polisman ska undersökas bland annat utifrån ordningsvaktens ordinarie uppdrag och geografiska verksamhetsområde. Inspektionen ska även omfatta

myndighetens beslutsrutiner för att förordna en ordningsvakt och hur kraven på utbildning säkerställs samt rutiner och omfattning av inre och yttre tillsyn för att pröva en ordningsvakts lämplighet för uppdraget.

Ärendet är inte påbörjat.

2.3 Säkerhetszoner

I syfte att motverka våldsutvecklingen med skjutningar och sprängningar i kriminella miljöer får Polismyndigheten införa tidsbegränsade säkerhetszoner i avgränsade områden. Det ska i sådana fall finnas en påtaglig risk för brottslighet som innefattar skjutningar och sprängningar utifrån konflikter mellan grupper. Åtgärden ska också vara av synnerlig vikt för att förebygga eller förhindra sådan typ av brottslig verksamhet. Myndigheten ska även bedöma om införandet av en säkerhetszon står i proportion till motstående intressen såsom integritetsintrång och övriga men för enskilda.

För att söka efter vapen eller andra farliga föremål i en säkerhetszon har en polisman utvidgade befogenheter att på allmän plats kroppsvisitera en person eller genomöka ett transportmedel. Befogenheterna gäller i den utsträckning det behövs för att förebygga eller förhindra den brottsliga verksamhet som zonen har införts för att motverka.

Syftet med tillsynsärendet, som ska genomföras som en inspektion, är att granska hur Polismyndigheten säkerställer en rättssäker och enhetlig tillämpning av bestämmelserna om säkerhetszoner.

Tillsynsärendets inriktning är att undersöka ärenden med beslut om säkerhetszoner, bland annat utifrån hur kvalitet och rättssäkerhet i handläggningen upprätthålls. Tillgången till handläggare och beslutsfattare med utbildning, rättslig kompetens och erfarenhet samt mandat att fördela resurser ska undersökas. Granskningen ska också omfatta hur behovs- och proportionalitetsprinciperna säkerställs samt hur barnkonventionen beaktas vid beslut om kroppsvisitation eller husrannsakan mot barn. Eftersom kravet på dokumentation av polisingripande har betydelse ur rättssäkerhetssynpunkt och ger förutsättningar för att följa upp gjorda ingripande ska dokumentationen av genomförda kroppsvisitationer och husrannsakingar i säkerhetszoner granskas. Under tillsynsärendet bör särskild uppmärksamhet fästas vid tolkningssvårigheter av bestämmelserna samt eventuella behov av förbättrad vägledning för att hantera frågor som rör säkerhetszoner.

Ärendet är inte påbörjat.

2.4 Inre utlänningskontroller

Grunden för utlänningslagstiftningen är principen om en reglerad invandring. För att förhindra och upptäcka säkerhetshot och kriminalitet har Polismyndigheten genom lagändringar getts bättre förutsättningar att klarlägga utlänningsars identitet och rätt att uppehålla sig i Sverige. Vid inre utlänningskontroll är en utlänning skyldig att överlämna pass eller andra handlingar som visar rätten att uppehålla sig i Sverige. För att kunna identifiera en utlänning som inte frivilligt medverkar till att klarlägga sin rätt att vistas i landet finns det numera möjlighet att vid inre utlänningskontroller, såväl i gränsnära områden som i övriga landet genomföra en kroppsvisitation. Pass eller andra identitetshandlingar får tas omhand om det vid kontrollen inte kan klarläggas att utlänningen har rätt att uppehålla sig i landet. Under vissa omständigheter får utlänningen tas med för utredning eller hämtas utan föregående kallelse.

Genom en inspektion ska tillsynsenheten undersöka om inre utlänningskontroller genomförs rättssäkert och med en enhetlig och ändamålsenlig rättstillämpning i hela landet. Därutöver ska tillämpningen av tvångsmedel vid inre utlänningskontroller granskas utifrån ett rättssäkerhetshänseende. Under tillsynsärendet ska särskild uppmärksamhet fästas vid eventuella tolkningssvårigheter av reglerna.

Ärendet är inte påbörjat.

2.5 Tillämpningen av självständigt förverkande

Genom en ny förverkandeform, självständigt förverkande, medges förverkande av egendom som härrör från brottslig verksamhet. För att ett förverkande ska få ske krävs inte att någon kan hållas straffrättsligt ansvarig för något brott. Avsikten är att förverkandeformen ska ge bättre förutsättningar att förhindra och förebygga brott samt att motverka de ekonomiska drivkrafterna för den organiserade brottsligheten.

Tillsynsärendet, som ska genomföras som en inspektion, avser en granskning av de åtgärder som vidtas inom Polismyndigheten i samband med självständigt förverkande. Syftet är att undersöka om förverkandeformen genomförs rättssäkert och med en enhetlig och ändamålsenlig rättstillämpning i hela landet. Inriktningen är att granska åtgärder och rutiner vid anträffande av tillgångar, inledande av utredningar om självständigt förverkande och överlämningar till åklagare. Tvångsmedelsanvändning mot barn och unga ska undersökas bland annat med utgångspunkt från krav på hänsynstagande och restriktivitet. Även de åtgärder som myndigheten har vidtagit för att implementera den nya lagstiftningen och i vilken grad avsedd effekt har uppnåtts ska undersökas.

Ärendet är inte påbörjat.

2.6 Utredningar mot barn under 15 år som misstänks för brott

Genom ändringar i 31 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare har möjligheterna utvidgats så att fler utredningar om brott som begåtts av barn under 15 år får inledas vid sidan av presumptionsregelns tillämpningsområden. Sådana utredningar får numera inledas då det är påkallat med hänsyn till allmänna eller enskilda intressen. Sammantaget innebär lagändringen en mindre restriktiv reglering än vad som tidigare gällde då dessa utredningar endast inleddes i en begränsad omfattning.

Syftet med tillsynsärendet, som ska genomföras som en inspektion, är att granska hur Polismyndigheten säkerställer en rättssäker och enhetlig tillämpning av de utvidgade bestämmelserna. Granskningen ska även omfatta de skyndsamhetskrav och tidsfrister som gäller när en § 31-utredning bedrivs samt hur kraven i barnkonventionen upprätthålls. Även de åtgärder som myndigheten har vidtagit för att implementera den nya lagstiftningen och i vilken grad avsedd effekt har uppnåtts ska undersökas.

Ärendet är inte påbörjat.

2.7 Polismyndighetens arbete mot internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn

Internet med sociala medier och spelplattformar används frekvent av barn och ungdomar. Samtidigt medför digitaliseringen en ökad it-relaterad brottsutveckling som riskerar att utsätta barn och ungdomar för brottsliga handlingar som kan skada deras hälsa och sexuella integritet.

Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn är ett samlingsbegrepp för brott med digital dimension och som avser kontakt med barn i sexuellt syfte, såsom utnyttjande av barn för sexuell posering, utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling samt barnpornografibrott. Brotten är till sin karaktär svårutredda och omges av stora mörkertal.

Tillsynsärendet, som ska genomföras som en inspektion, avser en granskning av de åtgärder som vidtagits och vidtas inom Polismyndigheten för att öka förmågan att tillvarata digital information och bevisning, korta handläggningstiderna, öka enhetligheten och höja kvaliteten i handläggningen av brottsärenden med internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn. Granskningen ska även omfatta brottsförebyggande insatser och underrättelsebaserade åtgärder som vidtas i syfte att förbättra det operativa utredningsarbetet.

Ärendet är inte påbörjat.

3 Tillsynsärenden för att förebygga vissa skador och dödsfall

Socialstyrelsen genomför utredningar enligt lagen (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall. Syftet med dessa utredningar är att ta fram underlag till regeringen som kan ligga till grund för beslut om förebyggande åtgärder när barn far illa eller då vuxna utsätts för våld eller andra övergrepp av närstående eller tidigare närstående personer.

Innan Polismyndigheten fattar ett beslut om att inleda ett tillsynsärende som berörs av Socialstyrelsens utredningar ska frågan prövas utifrån den kunskap om verksamheten som redan finns samt vilka eventuella risker och behov i verksamheten som föreligger. Om prövningen visar att det finns anledning att inleda ett tillsynsärende kan det genomföras som ett händelsestyrt tillsynsärende eller hänskjutas till nästkommande tillsynsplan. Myndigheten ska underrätta Socialstyrelsen om den prövning som genomförts och de åtgärder som har eller kommer att vidtas inom myndigheten.

Polismyndigheten ska även underrätta Socialstyrelsen om de iakttagelser som gjorts i ett tillsynsärende över verksamhet som berörs av en utredning enligt lagen samt vilka åtgärder som myndigheten ska vidta eller redan har vidtagit med anledning av genomförd tillsyn.

Bilaga till

Polismyndighetens tillsynsplan 2026

Avslutade tillsynsärenden 2018–2025

Beteckning **PM 2026:01**

Saknr 128

Diarienummer A666.346/2025

Datum 2026-01-23

Informationsklass Öppen

Giltig från och med 2026-01-23

Innehåll

Avslutade tillsynsärenden under 2025.....	3
Avslutade tillsynsärenden under 2024.....	3
Avslutade tillsynsärenden under 2023.....	3
Avslutade tillsynsärenden under 2022.....	4
Avslutade tillsynsärenden under 2021.....	4
Avslutade tillsynsärenden under 2020.....	5
Avslutade tillsynsärenden under 2019.....	5
Avslutade tillsynsärenden under 2018.....	6

Avslutade tillsynsärenden påverkar det planerade tillsynsbehovet och ligger till grund för besluten om tillsynsverksamheten enligt tillsynsplanerna inför de kommande åren. Redovisningen av tidigare genomförda tillsynsärenden syftar även till att ge en överblick av tidigare gjorda prioriteringar vad gäller tillsynsverksamheten.

Avslutade tillsynsärenden under 2025

Under 2025 redovisades tre tillsynsrapporter. Tillsynsärendet Avsteg från brottskatalogen har avskrivits och resulterade inte i en tillsynsrapport.

- 2025:1 Narkotikabekämpningen.
- 2025:2 Förmågan till underrättelsebaserade brottsförebyggande aktiviteter i lokalpolisområdena.
- 2025:3 Hedersrelaterade brott.

Avslutade tillsynsärenden under 2024

Under 2024 redovisades fyra tillsynsrapporter.

- 2024:1 Polismyndighetens hantering av handräckningsärenden enligt vårdlagarna.
- 2024:2 Kontroller av säkerhetsskyddsavtal.
- 2024:3 Tidsfrister i ungdomsärenden och ärenden som rör brott mot barn samt tillämpningen av reglerna för att hålla gripna eller anhållna barn i förvar.
- 2024:4 Kroppsbesiktning genom salivprov.

Avslutade tillsynsärenden under 2023

Under 2023 redovisades fyra tillsynsrapporter.

- 2023:1 Brott mot särskilt utsatta brottsoffer.
- 2023:2 Riskbedömningar på individnivå.
- 2023:3 Polismyndighetens tillsyn över vapenhandlare.
- 2023:4 Polismyndighetens efterforskning av försvunna personer.

Avslutade tillsynsärenden under 2022

Under 2022 redovisades tre tillsynsrapporter.

- 2022:1 Förnyad uppföljande inspektion av Polismyndighetens inköp och upphandlingar.
- 2022:2 Polismyndighetens hantering av allmänna sammankomster. Tillämpningen av de bestämmelser som rör tillstånd till allmänna sammankomster, med särskilt fokus på begränsningarna under pandemin.
- 2022:3 Tillämpningen av åtgärder och hjälpmedel för att stoppa fordon.

Avslutade tillsynsärenden under 2021

Under 2021 redovisades totalt åtta tillsynsrapporter, varav tre rapporter omfattar ärenden initierade med anledning av Socialstyrelsens utredningar.

- 2021:1 Trafikövervakning.
- 2021:2 Tillsynsärende för att förebygga vissa skador och dödsfall - Granskning av polisens åtgärder med anledning av brott mot barn i Stockholm 2017.
- 2021:3 Tillsynsärende för att förebygga vissa skador och dödsfall - Granskning av polisens åtgärder med anledning av brott i polisregion Bergslagen och polisregion Stockholm 2016–2017.
- 2021:4 Tillsynsärende för att förebygga vissa skador och dödsfall - Granskning av polisens åtgärder med anledning av brott i Göteborg 2018.
- 2021:5 Polismyndighetens hantering och tillämpning av regler som gäller vid användning av hemliga tvångsmedel.
- 2021:6 Planlagd brottsförebyggande linjeverksamhet.
- 2021:7 Polismyndighetens kamerabevakning på platser dit allmänheten har tillträde.
- 2021:8 Uppföljande tillsyn över Polismyndighetens ärende- och brottsamordning, tillämpning av regler om nedläggning av förundersökning och förundersökningsbegränsning samt ärendebalansen i utredningsverksamheten.

Avslutade tillsynsärenden under 2020

Under 2020 redovisades totalt nio tillsynsrapporter, varav två rapporter omfattar händelsestyrda tillsynsärenden och två omfattar ärenden initierade med anledning av Socialstyrelsens utredningar. Därutöver redovisade tillsynsenheten och internrevisionen i juni 2020 ett tilläggsuppdrag i en gemensam rapport.¹

- 2020:1 Granskning av polisens förundersökningsåtgärder i samband med det så kallade Fittjafallet. Händelsestyrt tillsynsärende.
- 2020:2 Tillsynsärende för att förebygga vissa skador och dödsfall - Granskning av polisens åtgärder med anledning av brott i Hudiksvalls kommun 2017.
- 2020:3 Ökat antal avlidna i samband med polisens våldsanvändning med skjutvapen. Händelsestyrt tillsynsärende.
- 2020:4 Tillämpningen av registertopsning och daktning.
- 2020:5 Uppföljande inspektion av Polismyndighetens inköp och upphandlingar.
- 2020:6 Polisens kontaktcenter.
- 2020:7 Granskning av polisens åtgärder med anledning av brott i Stockholm, Västerås och Umeå 2017–2018.
- 2020:8 Uppföljande tillsyn av behörigheter m.m. till statistikuppföljningssystemet Status.
- 2020:9 Granskning av polisens åtgärder i samband med dödsfall samt mord och försök till mord m.m. i Arboga.

Avslutade tillsynsärenden under 2019

Under 2019 redovisades tre tillsynsrapporter.

- 2019:1 Tidsfrister i barn- och ungdomsärenden.
- 2019:2 Polismyndighetens rutiner i samband med att personer omhändertas enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.
- 2019:4 Lokalt brottsförebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

¹ Polisens skjutningar. Dnr A099.479/2020.

Avslutade tillsynsärenden under 2018

Under 2018 redovisades sju tillsynsrapporter, varav två omfattar händelsestyrda tillsynsärenden.

- 2018:1 Polismyndighetens inköp och upphandlingar – Ett riskområde för korruption. Händelsestyrt tillsynsärende.
 - 2018:2 Polismyndighetens ärende- och brottssamordning.
 - 2018:3 Polismyndighetens tillämpning av reglerna om nedläggning av förundersökningar och förundersökningsbegränsningar.
 - 2018:4 Tillsyn över ärendebalansen i utredningsverksamheten.
 - 2018:5 Uppföljande inspektion av internationella enheten.
 - 2018:6 Utredning under icke kontorstid.
 - 2018:7 Behörigheter m.m. till statistikuppföljningssystemet Status. Händelsestyrt tillsynsärende.
-